

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: *oponent*

Autor/ka práce: Veronika Osúchová

Název práce: Významy demence v představách profesionálních pečujících

Vedoucí práce: Jaroslava Hasmanová Marhánková

Oponent/tka: Dino Numerato

Navržené hodnocení: C

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Cíl je formulován jasně a závěry mu odpovídají. Co se týče struktury práce, ocenil bych důslednější budování jednotné argumentační linie. Z rešerše literatury nevyplývá, proč je třeba zkoumat významy demence v představách profesionálních pečujících. To je jistě relevantní cíl, ale nijak nevyplývá z přehledu literatury v prvních kapitolách práce. V práci postrádám autoritativnější hlas Veroniky Osúchové, která mohla různé zdroje v rešerši literatury lépe propojit. Zrovna tak mohla identifikovat slabiny existujícího výzkumu, které se snaží svojí prací překlenout.

Na straně druhé je třeba ocenit, že diplomová práce představuje několik konceptů (čtvrtý věk, sociální imaginace čtvrtého věku, morální imperativ péče a densifikace disability), s nimiž aktivně pracuje napříč celou prací.

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Seznam literatury je poměrně dlouhý. Veronika Osúchová se opírá o řadu cizojazyčných textů. I tak má ale přehled literatury určité rezervy. Tou hlavní je extrémní závislost na díle dvojice autorů Higgs a Gilleard. Symptomatická je v daném ohledu např. pasáž na str. 18-26, založená téměř výhradně na tvorbě této dvojice autorů. Kolem a kolem, Veronika Osúchová daný deficit přiznává v závěrečné diskusi: „Ač práce využívá studie a zdroje i jiných autorů na tematiku je nahlíženo především optikou konceptů a studií Paula Higgse a Chrise Gillearda.“ (str. 65). V daném ohledu bych ocenil syntetičtější přístup, díky němuž by Veronika Osúchová dokázala pracovat s více zdroji a dokázal by je synteticky propojit v jeden celek.

Jakkoli nejsem odborník na oblast profesionální péče o osoby s demencí, nejsem si jistý adekvátností následujícího tvrzení. „Kvalitativní výzkum v oblasti profesionální péče o osoby s demencí je spíše raritní.“ (str. 65). Rychlá rešerše naznačuje, že existuje několik textů, které nabízí systematické rešerše kvalitativně orientovaných studií, včetně v práci necitované Rice, H., Howard, R., & Huntley, J. (2019). Professional caregivers' knowledge, beliefs and attitudes about awareness in advanced dementia: a systematic review of qualitative studies. *International Psychogeriatrics*, 31(11), 1599-1609.

Pro kontextualizaci české empirické analýzy by pomohly odkazy na práce Synka, Hradcové a Carbocha.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Design výzkumu je impresivní a zahrnuje etnografická pozorování a rozhovory. Je velká škoda, že se do analýzy nepromítají terénní poznámky z pozorování, což by určitě pomohlo k posílení argumentace v části 3.5. Ta se věnuje vztahům klient – pečovatel, nicméně tyto vztahy jsou nahlíženy výhradně skrze perspektivu pečovatele. Co se týče části konstrukce vzorku, práce by mohla obsahovat konkrétnější popis toho, jak přesně byla určitá kritéria aplikována. Chybí i informace k tomu, jak byla vybírána Alzheimer centra.

Empirická část je datově velmi bohatá, ale interpretace dat by mohla být méně deskriptivní a jednotlivé analytické pasáže by mohly být lépe propojeny v koherentní celek. Práce není zdaleka jen o významech demence v představách profesionálních pečujících, jak naznačuje název. Kapitoly 3.3. a 3.4 jsou jistě zajímavé a nabízejí vhled do kontextu, v kterém péče probíhá. Jejich vazba k jiným částem analýzy by mohla být silnější.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Kvalita argumentů je poměrně dobrá. Práce by mohla nabídnout nějaké silnější závěry nad rámec pouhé aplikace převzatých konceptů. Tvrzení, že „[t]ato práce je inovativní především v té skutečnosti, že využívá všechny tyto koncepty současně,“ přínos práce a její inovativní povahu dle mého soudu přeceňuje.

5. Jsou v práci autorova/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Formální náležitosti práce jsou v pořádku, práce obsahuje tolerovatelné množství gramatických chyb a překlepů a je napsaná poměrně čtivě. Hůře srozumitelné jsou snad jen některé abstraktně zaměřené pasáže, např. druhý odstavec na str. 18 nebo věta na str. 20: „I když lze péči považovat za abstraktní morální imperativ, její specifická povaha a význam závisí na širším souboru očekávání, norem a morálních hodnot [Gilleard, Higgs, 2016: 77–80].“ Nejasná jsou tvrzení ohledně „nashromážděné“ či „zhoubné“ osobní či sociální psychologie, popisované na str. 17 v odkazu na Kitwood.

Některé poznámky působí v odborném textu nepatřičně nebo nadbytečně, např. „Program ATLAS ti mi byl velmi dobrým pomocníkem při kódování. (..) Jedinou jeho nevýhodou, pokud pracujete s daty dlouhodobě, je jeho cena.“ (str. 34) nebo „Právě prostřednictvím morálního imperativu péče lze přerámovat aspekty špinavé práce.“ (str. 67)

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

-

8. Náměty na diskuzi při obhajobě práce.

Jaká byla role dat získaných během etnografických pozorování v průběhu analýzy?

Lišila se zkoumaná Alzheimer centra nějakým způsobem. Jaký dopad měly případné rozdíly na profesní praxi pečujících a na jejich případně vnímání péče/demence?

9. Prohlašuji, že jsem se seznámil/a s výsledkem kontroly originality textu závěrečné práce v systému: Theses Turnitin Ouriginal (Urkund)

Komentář k výsledku kontroly: OK

Celkové hodnocení práce:

Práce se zabývá velmi aktuálním a sociologicky relevantním tématem. Empirické pasáže nabízí poměrně extenzivní vhled do práce profesionálních pečujících. Do práce se promítá autorčino zaujetí tématem. Je škoda, že diplomová práce na úkor jiných textů příliš mnoho odkazuje k práci jedné dvojice autorů a že se do analýzy nepromítají, alespoň ne explicitně, závěry z pozorování. S přihlédnutím k těmto a dalším výše uvedeným komentářům práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení C:

Datum: 12.6. 2023

Podpis: